

Başvuru Numarası : 2025/1286
Toplantı Tarihi/Sayısı : 09.10.2025/249
Karar Numarası : 2025/675
Başvuran : E.S.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Muhatap Vekili : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) iştiraki Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (A.Ş.) tarafından işletilen M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattında görme engelli başvuran tarafından talep edilen sesli anonsun erişilebilirlik standartlarına uygun olmamasının engellilik temelinde ayrımcılık yasağına aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. İBB iştiraki Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattında sesli anons sisteminin devreye alınmadığını, bazı vagonlarda sesli anonsun hiç yapılmadığını, bazı vagonlarda ise ses seviyesi çok düşük bir şekilde yapıldığını,

b. Görme engelliler açısından sesli anonsun erişilebilirlik standartlarına uygun biçimde uygulanmadığını, bu nedenle görme engelli bir kullanıcı olarak metro hizmetinin erişilebilirlik standartlarına uygun şekilde sunulmamasının engellilik temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmiş; mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

3. Muhatap İBB Başkanlığı Hukuk Müşavirliği tarafından Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğüne yazılan 23/5/2025 tarihli resmi yazı ile Kurumumuz tarafından istenilen bilgi ve belgeler ile başvuru dilekçesinde iddia olunan hususlara ilişkin yazılı görüş hazırlanarak sunulması ve Müşavirliklerine de bilgi verilmesi talep edilmiş olup muhatap İBB Başkanlığı tarafından ayrıca bir yazılı görüş sunulmamıştır.

4. Muhatap İBB'nin iştirak şirketi olan Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğünden

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

alınan yazılı görüşte özetle:

a. Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin İBB Meclisinin 18/1/2019 tarihli ve 174 sayılı Meclis Kararının “İstanbul sınırları dahilinde bulunan mevcut ve halen yapılmakta olan tüm raylı sistem, füniküler ve teleferik hatlarının (İBB tasarrufunda olanlar ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından devralınanlar ve devralınacaklar da dahil) ticari alan olarak projelendirilmiş alanlar hariç olmak üzere mütemmim cüzü ve teferruatları ile birlikte 30 yıl süre ile Metro İstanbul A.Ş. tarafından işletilmesi, işletme süresince tesis, altyapı ve raylı sistem araçları üzerinde ihtiyaç duyulacak revizyon, ikmal ve yenileme yatırımlarının Belediye Başkanlığımız tarafından yapılması, işletmenin sürekliliğini zorunlu kılan bakım ve onarım işlerinin Metro İstanbul A.Ş. tarafından yapılması, altyapı ve raylı sistem araçları üzerinde ihtiyaç duyulacak revizyon, ikmal ve yenileme yatırımlarının” hükmüne istinaden raylı sistem işletmeciliği yaptığı,

b. Metro hatlarının projelendirme yapımı ve altyapı ve raylı sistem araçları üzerinde ihtiyaç duyulacak revizyon, ikmal ve yenileme yatırımlarının şirketlerinin uhdesinde olmadığı, bu nedenle başvuruya konu tedbirlerin yapısal ve işletmesel olarak ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği,

c. Metro hatlarında kullanılan Alstom Metro trenlerinde Yolcu Bilgilendirme Sisteminin (YBS) M3 hattına yeni istasyonlar eklenmesiyle genişleyen hatların güncellenen rotaları ve buna bağlı olarak değişen otomatik anons sisteminin ihtiyaçlarını karşılayamaması, adı geçen sistemin teknolojik ömrünü doldurması, sistemin yedek parça üretimi de sonlandırılması gibi sebeplerle M3-M9 AMT2 Alstom Metro araçlarının YBS ve CCTV sistemlerinde revizyon yapılması gerektiği,

ç. Mezkûr Meclis Kararı uyarınca, belirtilen sistemlerin revizyonunun Avrupa Yakası Raylı Sistem Şube Müdürlüğünden talep edildiği,

d. Bununla birlikte otomatik anons sisteminin revizyon ihtiyacı olan araçlarda yolcu bilgilendirmesinin manuel olarak tren sürücülerinden tarafından gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

5. Muhatap görüşüne ilişkin başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. M9 metro hattının hizmete sunulmasının üzerinden yaklaşık 18 aylık bir süre geçtiğini, metro hattının hala görme engelliler açısından erişilebilir olmadığını, bu durumun görme engellilerin bağımsız yaşama ve topluma dahil olma hakkını ihlal ettiğini,

b. Sesli anons uygulamasının çalışmadığı istasyonlarda makinistlerin manuel şekilde anons yaptığı iddiasının gerçek dışı olduğunu, yaptığı gözlemler ve deneyimler doğrultusunda sesli anons yapılan bir durağa denk gelmediğini,

c. Sesli anons uygulamasının hayata geçirilmemesinin ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere, Anayasa’nın 10’uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine, 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’un 7’nci maddesine aykırılık teşkil ettiğini, ayrıca tren hattının Avrupa Birliğine uyum sürecinde referans alınan ve demiryolu araçları ile tesislerinde hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler için erişilebilirlik konusuna odaklanan “EN 16584-2:2017 Railway applications — Design for PRM (Persons with Reduced Mobility) use” standardına bilgi sağlama ve sesli bilgilendirme sistemi açısında da uyumluluk göstermediğini,

ç. Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin ilgili daire başkanlıklarına bildirimde bulunduğunu ifade

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

etmesinin erişilebilirlik yükümlülüğünü yerine getirmediği gerçeğini değiştirmeyeceğini, bu durumun bir hizmet kusuru teşkil ettiğini ifade etmiş;

d. M9 metro hattında acilen sesli anons sisteminin devreye alınmasını, söz konusu uygulama mümkün olana değin makinistlerin her durakta manuel anons yapmasının zorunlu hale getirilmesini, erişilebilirlik yükümlülüklerini yerine getirmeyen kurumlar hakkında idari yaptırım uygulanmasını talep etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinde "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hükmü yer almaktadır.

7. Yine Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir." hükmü yer almaktadır.

8. Ve yine Anayasa'nın "Yerleşme ve seyahat hürriyeti" başlıklı 23'üncü maddesinin birinci fıkrasında "Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir." hükmü yer almaktadır.

9. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendinde "(1) Bu Kanunun uygulanmasında; d) Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi (...) ifade eder." hükmü yer almaktadır.

10. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi, "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. (4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür." hükmünü içermektedir.

11. Yine 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında ayrımcılık türleri "a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.” olarak sıralanmıştır.

12. Ve yine 6701 sayılı Kanun’un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinde “(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar. (2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.” hükmü yer almaktadır.

13. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (g) bendinde TİHEK’in “Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”le görevli olduğu düzenlenmiştir.

14. 6701 sayılı Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesi “Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.” hükmünü haizdir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

15. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası “Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre: “İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep ederler. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi halinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hallerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.” Dilekçesinden, başvuranın 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Başvuranın 31/12/2024 tarihinde İBB Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Çözüm Merkezi ile iletişime geçerek görme engelli kullanıcıların karşılaştığı erişilebilirlik sorunlarını muhataba ilettiği ve bu başvurusuna ilişkin ekran görüntüsünü Kurumumuza sunduğu anlaşıldığından mezkûr Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartının yerine getirildiği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, başvuranın M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattında sesli anons sisteminin çalışmaması sebebiyle görme engelliler için erişilebilirlik standartlarına uyulmadığı ve bu durumun engellilik temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasının esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

16. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpizs/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). Anayasa Mahkemesi (AYM) kararlarında da AİHM içtihatlarına paralel olarak nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılilik ilişkisi bulunmayan farklı muameleler, Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilmektedir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58). Dolayısıyla hukuksal durumları aynı olanlara yönelik farklı muamelenin objektif ve makul bir sebebe dayandığı, farklı muamelenin öngörülen meşru amaç ile orantılı olduğu, diğer bir ifadeyle farklı muameleye tabi tutulan kişiye aşırı ve olağanın ötesinde bir külfet yüklenmediği hâllerde eşitlik ilkesi ihlal edilmeyecektir (AYM, *Burcu Reis*, B. No: 2016/5824, 28/12/2021, para. 50).

17. Engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı ise uluslararası ve ulusal düzenlemeler ile koruma altına alınmıştır. Uluslararası düzenlemeler kapsamında Birleşmiş Milletler (BM) Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin (EHİS) 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında taraf devletlerin engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasaklayacağı ve engellilerin herhangi bir nedene dayalı ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasını güvence altına alacağı düzenlenmiştir. EHİS'in 2'nci maddesinde ise engelliliğe dayalı ayrımcılık, *"Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı kapsamaktadır."* şeklinde tanımlanmaktadır.

18. AİHM, engelli bireylerin ayrımcı muameleye karşı korunması konusunda uluslararası hukukta ve Avrupa hukukunda bir mutabakat bulunduğu dikkat çekmekte ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temelleri sınırlı sayıda olmadığından engellilik temelinde ayrımcılığın ayrıca incelenebileceğini kabul etmektedir (AİHM, *Glor/İsviçre*, B. No: 13444/04, 30/4/2009, para. 53 ve para. 80). Ayrıca AİHM, Sözleşme'nin 14'üncü maddesinin engellilerin tüm insan haklarını ve temel özgürlüklerini diğerleriyle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlayacak düzenlemeleri içerdiğini ifade etmektedir (AİHM, *Çam/Türkiye*, B. No: 51500/08, 23/2/2016, para. 65).

19. Öte yandan, AİHS'nin 14'üncü maddesi, mevcut eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için farklı durumda olanlara farklı muamelede bulunulmasını yasaklamamaktadır. Bazı durumlarda, eşitsizliğin ortadan kaldırılması için kişilere farklı muamelede bulunulması gerektiği halde, objektif ve makul bir neden olmaksızın aynı muamelede bulunulması da ayrımcılık oluşturabilmektedir (AİHM, *Thlimmenos/Yunanistan*, B. No: 34369/97, 6/4/2020, para. 43). Dolayısıyla, ayrımcılık yasağı, yalnızca benzer durumdaki kişilere farklı muamelede bulunulması anlamına gelen doğrudan ayrımcılık yasağı ile sınırlı olmayıp, benzer konumda olmayan kişilere aynı muamelede bulunulmasını ifade eden dolaylı ayrımcılığı da içermektedir.

20. Ulusal düzenlemeler kapsamında engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı ise, başta 1982 Anayasası olmak üzere 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile güvence altına alınmıştır. Kamusal makamların engellilerin ekonomik ve toplumsal bakımdan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

belirli bir yaşam standardına erişiminin sağlanması yönünden tedbirler alması gerekmektedir. Engellilerin tüm insan haklarını ve temel özgürlüklerini diğerleriyle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlayacak düzenlemelerin olması ve Anayasa'nın 10'uncu maddesinin de bu bağlamda yorumlanması gerekmektedir. Bu anlamda devletin engellilerin özel ihtiyaçları dikkate alınarak diğer bireylerle eşit şekilde yaşayabilmelerine yönelik pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır. Nitekim ulusal ve uluslararası düzenlemelerde engellilerin ayrımcı muameleye karşı korunması konusunda bir mutabakatın bulunduğu görülmektedir (AYM, *Sevda Yılmaz*, B. No: 2017/37627, 2/3/2023, para. 67).

21. 5378 sayılı Kanun'da engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamayacağı, engellilere karşı ayrımcılıkla mücadelenin, engellilerin bağımsız yaşayabilmeleri ve topluma tam ve etkin katılımları için erişilebilirliğin sağlanmasının esas olduğu genel ilkeler arasında yer almaktadır. Bunun yanı sıra Kanun'un 3'üncü maddesinin (d) bendinde, engelliliğe dayalı ayrımcılık EHİS'e benzer şekilde tanımlanmaktadır. Kanun'un 4/A maddesinin birinci fıkrasında da doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığın yasak olduğu düzenleme altına alınmıştır (TİHEK, B. No: 2024/2312, K. No: 2025/376, 25/6/2025, para. 19).

22. Başvuranın, metro istasyonlarında görme engelli kullanıcılar için sesli anons sisteminin işler durumda olmamasının engellilik temelinde ayrımcılık teşkil ettiğine yönelik iddiası bireysel bir talepten ziyade görme engellilerin ulaşım hizmetine erişimini ilgilendirdiğinden öncelikle erişilebilirliğe ilişkin ilkelerin ortaya konulması ve başvuranın dezavantajlı bir konuma sokularak sunulan hizmetlere diğer bireyler ile eşit koşullar altında erişip erişemediği bakımından incelenmesi gerekmektedir. (TİHEK, B. No: 2024/2312, K. No: 2025/376, 25/6/2025, para. 20; TİHEK, B. No: 2024/35, K. No: 2024/1011, 25/9/2024, para. 23).

23. 5378 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin (f) bendine göre erişilebilirlik; *"Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını,"* ifade eder. EHİS'te ise erişilebilirlik, Sözleşme'nin dayandığı genel ilkelerden biri olarak belirtilmiş ve bağımsız olarak Sözleşme'nin 9'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Sözleşme'nin *"Erişilebilirlik"* başlıklı 9'uncu maddesinde *"1. Taraf Devletler engellilerin bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını sağlamak ve engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda fiziki çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri dâhil olacak şekilde bilgi ve iletişim olanaklarına hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun tedbirleri alacaklardır. Erişim önündeki engellerin tespitini ve ortadan kaldırılmasını da içeren bu tedbirler diğerlerinin yanında, aşağıda belirtilenlere de uygulanır: (a) Binalar, yollar, ulaşım araçları ve okullar, evler, sağlık tesisleri ve işyerleri dâhil diğer kapalı ve açık tesisler; (...)"* düzenlemesi yer almaktadır.

24. Erişilebilirlik, 6701 sayılı Kanun'da bir ayrımcılık türü olarak yasaklanan makul düzenlemeden farklı olarak gruplarla ilgilidir. Bu durum, erişilebilirlik sağlama görevinin tahmin edilen (ex ante) bir görev olduğu anlamına gelmektedir. Bu nedenle EHİS'e Taraf Devletler, bir yere veya hizmete girme ya da bir yer veya hizmeti kullanmaya ilişkin bireysel bir talep almadan önce erişilebilirliği sağlama yükümlülüğüne sahiptir. Zira fiziksel çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişime ve kamuya açık hizmetlere tam erişimin sağlanması, EHİS kapsamındaki birçok hakkın etkili bir şekilde kullanılması için hayati bir ön koşuldur [Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Komitesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

(EHK), Genel Yorum: 2 (2014), Erişilebilirlik, para. 25 ve 36]. Nitekim, 5378 sayılı Kanun'un "Erişilebilirlik" başlıklı 7'nci maddesinde, özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ile sürücü koltuğu hariç dokuz veya daha fazla koltuğu bulunan özel ve kamu toplu taşıma araçlarının engellilerin kullanımına uygun olmasının zorunlu olduğu belirtilmektedir.

25. Fiziksel çevrenin erişilebilir olması 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nda da yer almaktadır. Mezkur Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre "Kentsel asgari standartlar, Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda çevre düzeni planı ile belirlenebilir. Uygulamaya ilişkin kararlar, yörenin koşulları, parselin bulunduğu bölgenin genel özellikleri, yapının niteliği ve ihtiyacı, erişilebilirlik, sürdürülebilirlik, çevreye etkisi dikkate alınarak ve ölçüleri verilerek Bakanlıkça belirlenen esaslara göre uygulama imar planında belirlenir." ve ek 1'inci maddesine göre "Fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur." (TİHEK, B. No: 2024/35, K. No: 2024/1011, 25/9/2024, para. 33).

26. 20/7/2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği'nin "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "Erişilebilirlik: Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olması"; (ç) bendinde "Erişilebilirlik standartları: Türk Standardları Enstitüsünün erişilebilirlikle ilgili yayımladığı TS 9111, TS 12576, TS 12460, TS ISO 23599, TS 13536, TS ISO 23600 ve diğer erişilebilirlik standartları"; (j) bendinde "Komisyon: Erişilebilirlik standartlarının uygulanmasını izleyen ve denetleyen komisyon" olarak tanımlanmıştır. Bunun yanı sıra "Komisyonun görev ve yetkileri" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapı, yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerini izleme ve denetleme formlarına göre izlemek, denetlemek ve rapor hazırlamak." illerde kurulacak komisyonların görev ve yetkileri arasında sayılmıştır (TİHEK, B. No: 2024/35, K. No: 2024/1011, 25/9/2024, para. 34).

27. 5378 sayılı Kanun, İmar Kanunu ve ilgili ikincil mevzuatta engelli bireylerin toplumsal hayata etkin bir şekilde katılımlarını sağlamak amacıyla erişilebilirlikle ilgili düzenlemelere yer verilmiş; 5378 sayılı Kanun'un geçici 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile kamu kullanımına açık tüm binaların ve açık alanların erişilebilir olması zorunluluğu getirilmiştir. İlgili mevzuattan anlaşılabacağı üzere yerel yönetimlerin mevzuat hükümlerinin uygulanmasında öncelikle Anayasa'nın 10'uncu maddesi ile hüküm altına alınan eşitlik ilkesine ve devamında da engelli bireylere yönelik erişilebilirlik standartlarına riayet etmesi gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2024/35, K. No: 2024/1011, 25/9/2024, para. 35).

28. Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından yayınlanan "Şehir İçi Yollar-Raylı Taşıma Sistemleri Bölüm 5: Özürlü ve Yaşlılar İçin Tesislerde Tasarım Kuralları" başlıklı TS12460 sayılı standart, raylı ve hafif raylı toplu taşıma sistemlerindeki yer altı veya yer üstü istasyon tesislerinde engellilerin rahat ve emniyetli bir şekilde

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

hareket ve seyahat etmelerinin sağlanması amacıyla yapılacak düzenlemelerin tasarım kurallarını içermekte olup söz konusu standartta engellilerin güvenli bir şekilde hareket edebilmesi amacıyla istasyonlarda emniyet bandı, kılavuz yüzey ve uyarıcı yüzey bulunması, şehir içi raylı taşıma sistemlerinin yolcu bilgilendirme sistemleriyle donatılması, sesli uyarılar yapılması, kabartma yazı kullanılması, istasyonların bütün yönlerden işitilebilir ve görülebilir uyarı işaretleri ile donatılması, güvenlik hükümleri gereği raylı sistemlerde acil durum bilgilendirmesinin etkin olması şeklinde çeşitli düzenlemeler öngörülmüştür (TİHEK, B. No: 2024/2299, K. No: 2025/377, 25/6/2025, para. 29).

29. Somut olayda, İBB iştiraki Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattının açılış sürecinin etaplar halinde gerçekleştirildiği, 29/5/2021 itibarıyla, Bahariye ile Olimpiyat arasındaki ilk etabın hizmete girdiği, 18/3/2024 tarihinde, Ataköy ile Bahariye arasındaki kısmı da kapsayan ikinci etabın açıldığı, hat üzerindeki Mimar Sinan istasyonunun gecikmeli olarak 30/8/2024 tarihinde hattın bir parçası olarak faaliyete girdiği anlaşılmıştır [Metro İstanbul Resmi İnternet Sitesi, “Hatlarımız/Ataköy-Olimpiyat Metro Hattı”, <https://www.metro.istanbul/Hatlarimiz/HatDetay?hat=M9>, (E.T.26/9/2025)].

30. Başvuran, hizmete açılmasının üzerinden yaklaşık bir buçuk sene gibi bir süre geçen M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattında yolcu bilgilendirme sistemlerinde sesli anons uygulamasının bazı vagonlarda hiç yapılmadığını, bazı vagonlarda ise ses seviyesi çok düşük bir şekilde yapıldığını, sesli anons sisteminin çalışmadığı istasyonlarda makinistlerin manuel anons yaptığı iddiasının gerçeği yansıtmadığını, sesli anonsun erişilebilirlik standartlarına uygun biçimde çalışmaması nedeniyle görme engellilerin erişilebilirliğini sağlamaya yönelik teknik düzenlemelerin sağlanmamasının engellilik temelinde ayrımcılık oluşturduğunu, ilgili hususu ihlal iddiasına muhatap tarafa ilettiğini ancak bir sonuç alamadığını, Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin yalnızca ilgili birimlere bildirimde bulunmasının erişilebilirlik yükümlülüğünü ortadan kaldırmadığını iddia etmiştir.

31. Başvuranın iddialarına ilişkin olarak İBB iştiraki Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından iletilen yazılı görüşte, şirketin İBB Meclisinin 18/1/2019 tarihli ve 174 sayılı kararı uyarınca İstanbul sınırları içindeki tüm raylı sistem hatlarını 30 yıl süreyle işletme yetkisine sahip olduğu, ancak hatların projelendirilmesi ile altyapı, revizyon, ikmal ve yenileme yatırımlarının İBB’nin sorumluluğunda bulunduğu, bu nedenle başvuru konusu tedbirlerin yapısal ve işletmesel olarak ayrı değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, metro hatlarında kullanılan Alstom trenlerindeki Yolcu Bilgilendirme Sisteminin (YBS) teknolojik ömrünü tamamlaması, yedek parça üretiminin durması ve sistemin güncellenen hat bilgilerini karşılayamaması nedeniyle M3-M9 AMT2 Alstom Metro araçlarında YBS ve CCTV sistemlerinin revizyonunun gerekli olduğu ifade edilmiş; söz konusu revizyonun Avrupa Yakası Raylı Sistem Şube Müdürlüğünden talep edildiği, bu süreçte yolcu bilgilendirmesinin otomatik sistem yerine tren sürücülerinden manuel olarak gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

32. Bu çerçevede M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattı dahilinde erişilebilirlik durumunun tespiti için yerinde inceleme yapmak üzere Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği’nin 5’inci maddesi uyarınca İstanbul Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde bulunan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu üyelerinin görevlendirilmesi, görevlendirilen üyelerce yerinde inceleme yapılması ve konuya ilişkin teknik raporun Kurumumuza iletilmesi talep edilmiştir.

33. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği’nin “*Tanımlar ve kısaltmalar*” başlıklı 4’üncü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

maddesinin (ğ) bendinde izleme ve denetleme formu, “Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Çevre ve Şehircilik, İşleri ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlıkları ve ilgili konfederasyonların yazılı görüşü alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından çıkarılan Genelge ile erişilebilirlik standartlarına göre oluşturulan ve izleme veya denetlemede kullanılacak olan form” olarak tanımlanmış ve erişilebilirlik tespiti ise, “Umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarının erişilebilirlik izleme ve denetleme formlarında yer alan hususların yerinde ve konu ile ilgili dokümanlar aracılığıyla yapılan incelemeler sonucu standartlara uygunluk durumunun belirlenmesi” şeklinde ifade edilmiştir. Bu kapsamda Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından gerçekleştirilen denetimlerde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları hakkında Genelge uyarınca hazırlanan “erişilebilirlik izleme ve denetleme formlarının” esas alınması gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2024/35, K. No: 2024/1011, 25/9/2024, para. 44). İstanbul Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde bulunan Erişilebilirlik İzleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından gerçekleştirilen denetimde “Ek III: Toplu Taşıma Araçları İçin Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formu II. Raylı Sistem Taşıtları”nın esas alındığı anlaşılmaktadır.

34. İstanbul Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde bulunan Erişilebilirlik İzleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından hazırlanan 18/9/2025 tarihli “Toplu Taşıma Araçları İçin Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formu, Raylı Sistem Taşıtları Raporu”nda; başvuranın şikayetine konu kısım olan raylı taşıma sistemlerindeki sesli anons ve bilgilendirme hususuna ilişkin olarak:

“- D.1 : Trenlerin gidecekleri güzergah yönünün numarası ve çalıştıkları güzergahın başlangıç ve son istasyon adlarının trenlerin ön ve arkasında bulunduğu,

- D.2 : Güzergahtaki istasyonların gösterildiği levhanın vagon kapı dış kenarına, vagon içinde kapısı üstünde ve ayrıca tavan altında olmak üzere iki tarafta birer pencere atlanarak yerleştirildiği,

- D.3 : Bu levhalardaki istasyonların ışıklı veya trenin durduğu istasyondaki ışığın yanacağı şekilde olduğu,

- D.4 : Levha üzerindeki yazıların kolay okunabilir ve kontrast renkte olduğu,

- D.5 : Levha üzerindeki yazıların harf büyüklüğünün 200 mm = 0.05 mm olduğu,

- D.6 : Güzergah bilgisi, durak bilgisi, kalkış saati, yolculuk süresi ve varış saati gibi bilgilerin sesli olarak anons edilmediği,

- D.7 : Güzergah bilgisi, durak bilgisi, kalkış saati, yolculuk süresi ve varış saati gibi bilgilerin yazılı olarak bulunmadığı,

- D.8 : Trende video türü bilgilendirmenin bulunduğu,

- D.9 : Video türü bilgilendirmelerde işaret dili anlatımı ve alt yazının bulunmadığı,

- D.10 : Video türü bilgilendirmelerde seslendirme/sesli anlatım bulunmadığı” tespitlerine yer verilmiştir.

35. TSE’nin “Şehir İçi Yollar - Raylı Taşıma Sistemleri Bölüm 5: Özürlü ve Yaşlılar İçin Tesislerde Tasarım Kuralları” başlıklı TS 12460 standardına göre, istasyonlarda engellilerin bilgilendirilmesi merkezi kontrol odasından yapılacak sesli anonslarla sağlanmalıdır. Gerekli görülen alanlarda engellilere yönelik görsel bilgi ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

talimatlar sabit panolar aracılığıyla sunulmalıdır. Sesli bilgilendirme sistemlerinin, güçlü hoparlörlerle yankı yapmadan tüm alanı kapsayacak şekilde tasarlanması, kesintisiz güç kaynağına bağlı olması, ses seviyesinin ortam gürültüsünü 5–10 desibel aşmaması ve kontrolünün istasyon sorumlularınca yapılması gerekmektedir. Ayrıca, aynı standartta trenlerde yön levhaları ve numaralara ilişkin düzenlemeler kapsamında, görme engelliler için istasyon kontrol odasından sesli anons yapılmasına dair ilkeler belirlenmiştir.

36. Başvuranın, hizmete açılan M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattı’nda yer alan yolcu bilgilendirme sistemlerindeki sesli anons uygulamasının erişilebilirlik standartlarını karşılamadığı yönündeki iddiası, raylı toplu taşıma sistemlerinde bilgilendirmeye ilişkin TSE tarafından belirlenen erişilebilirlik standartları çerçevesinde değerlendirilmiş olup “Şehir İçi Yollar - Raylı Taşıma Sistemleri Bölüm 5: Özürlü ve Yaşlılar İçin Tesislerde Tasarım Kuralları” başlıklı TS 12460 standardı dikkate alınarak, İstanbul Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Erişilebilirlik İzleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından 18/9/2025 tarihinde yapılan yerinde inceleme sonucunda, M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattı’ndaki yolcu bilgilendirme sistemlerinde yer alan sesli anonsların erişilebilirlik standartlarına aykırılık teşkil ettiği tespit edilmiştir.

37. Ulusal ve uluslararası düzenlemeler gereğince şehir içi raylı taşıma sistemlerinin yolcu bilgilendirme sistemleri ile donatılması ve bu sistemin herkes için erişilebilir olması, trenlerde ve istasyonlarda yapılan sesli anonsların, yönlendirmelerin ve acil durum uyarılarının anlaşılır, yeterli ses düzeyinde ve erişilebilir şekilde verilmesi hususunda tereddüt bulunmamaktadır. EHİS’in denetim organı olan EHK’nin erişilebilirlik ile ilgili 2 No.lu Genel Yorumu’na göre de inşaat, planlama, ulaşım ve bilgi-iletişim gibi kamuya açık alanlarda erişilebilirlik standartları ana akım politikalara entegre edilmeli; erişilebilirlik yalnızca teknik düzenlemelerle sınırlı kalmamalı; erişime izin verilmemesi, ayrımcılığın bir türü olarak açık biçimde tanımlanmalı; fiziksel çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim hizmetlerine ya da kamuya açık alanlara erişimi engellenenlerin hukuki yollara başvurma hakkı güvence altına alınmalıdır [EHK, Erişilebilirlik Hakkında 2 No.lu (2014) Genel Yorum, (CRPD/C/GC/2), 22/5/2014, para. 29].

38. Muhatap İBB’nin iştiraki olan Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından; hizmete açılan M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattı’nda yer alan yolcu bilgilendirme sistemlerindeki sesli anons uygulamasının erişilebilirlik standartlarını karşılamamasına ilişkin olarak; raylı sistem işletmeciliği süresince tesis, altyapı ve raylı sistem araçları üzerinde ihtiyaç duyulacak revizyon, ikmal ve yenileme yatırımlarının İBB tarafından yapıldığı, belirtilen sistemlerde revizyon yapılması gerektiği hususlarının Avrupa Yakası Raylı Sistem Şube Müdürlüğünden talep edildiği açıklamalarına yer verilmiştir. Kamu yararı doğrultusunda hizmetlerin daha etkin sunulabilmesi amacıyla, İBB’nin özel hukuk hükümlerine tabi şirketler aracılığıyla bazı hizmetleri yürüttüğü, bu kapsamda 22’si doğrudan, 8’i dolaylı olmak üzere Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin de bulunduğu toplam 30 şirketin bulunduğu; bu şirketlerin belediye kaynaklarıyla desteklendiği ve aralarındaki iletişim ile koordinasyonun İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü tarafından sağlandığı; 10/7/2024 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediyeler Kanunu’nun beraberinde getirdiği hukuki dayanak çerçevesinde muhatap İBB Başkanlığının bu şirketlerin ortağı ve yöneticisi konumunda olduğu anlaşılmıştır (TİHEK, Resen İnceleme, K. No: 2024/482, 8/5/2024, para. 36 ve para. 56). Bu nedenle, başvuruya konu M9 (Ataköy – Olimpiyat) Metro Hattında yolcu bilgilendirme sistemlerindeki sesli anons uygulamasının erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilmesinin İBB’nin pozitif yükümlülüğü kapsamında olduğu değerlendirilmiş olup söz

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

konusu sistemlerin erişilebilirlik standartlarına uygun şekilde inşa edilmemesi ve revizyonlarının tamamlanmaması nedeniyle engellilik temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

39. İhlalin etki ve sonucunun ağırlığı ile muhatapın ekonomik durumu ve hukuki konumu göz önünde bulundurularak ihlal konusu eylemle ilgili muhataba üst sınırdan idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Muhatap İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı hakkında 204.285,00 TL (İkiYüzDörtBinİkiYüzSeksenBeş TL) İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,

C. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

Ç. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

9/10/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN
Kurul Başkanı

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Kurul Üyesi

Av. Selami AÇAN
Kurul Üyesi
(İzinli)

Selma ÖZTÜRK PINAR
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>